

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ה' אלול תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות נז | דף הכולל: כתובות עד.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן מ"ד עד סימן מ"ה סעיף ב'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ב' 'עוד נוכל' עד פרק ב' 'גם דקדקו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פרק ה' 'ואם לא תשמע לו' עד סוף פרק ו' סוף השער

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מה חיפשו קציני משטרה בחדרו של ראש ישיבת מיר ברכפלד? | מי מונה לראש ישיבת חברון? לעניין
'אמירת קדיש? | האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל נחקר במשטרה – וכך זה היה נראה... | 2479

הסיפור היומי

בכל פעם שהגענו לאיזה צומת, שוב קיבל הנהג
התראה שעליו לפנות לדרך חילופית; ושוב פעם
הבטנו קדימה וראינו שהכביש ריק לחלוטין. לא
הבנו מה קורה, והחלטנו להמשיך בדרך הרגילה

רק בסוף הנסיעה הבנו הכל, וגם למדנו מכך לקח חשוב לחיים

נוחה יותר, אבל אם הוא יראה למרחוק הוא יידע את האמת.
לפני הרבה זמן מסרתי שיעור בפתח תקווה בערב, וכשיצאתי
לאחר השיעור חזרתי לבני ברק עם מונית. היום הנהנים
משתמשים במכשירים שבמכונית כדי שידריכו אותם בנסיעה,
ויש נהגים שמעודכנים יותר ויש להם גם אופציה לדעת אם יש
פקקים בדרך וכך מדריכים אותם לנסוע במסלול חילופי.
באותו ערב יצאנו מרחוב רוטשילד בפתח תקווה לאחר השעה
אחת עשרה בלילה, והמכשיר עידכן את נהג המונית לנסוע
במסלול חילופי שנראה היה ארוך מאוד יחסית למה שאנו רגילים.
הנהג אמר שאינו מבין, כי רק עכשיו הגיע משם ולא היה שום
פקק בדרך, ולכן החליט שאינו שומע להוראות המכשיר ונסוע
במסלול בו הוא רגיל לנסוע, שהוא ישיר.
בכל פעם שעצרנו ברמזור או באיזה צומת הוא שוב קיבל
התראה שעליו לפנות שמאלה כדי לנסוע בדרך חילופית ולא
במסלול הישיר, ושוב פעם הסתכלנו למרחק גדול וראינו שהכביש
ריק לחלוטין ולא הבנו כלל מה קורה.

בספר משנת הרא"ש על התורה [שהוצ"ל ידי הרב ישעיה
כהן שליט"א] כותב: "משל לזקן שיושב על אם הדרך ויש לפניו ב'
דרכים, האחד תחילתו קוצים וסופו מישור בכולו, והשני תחלתו
במישור וסופו קוצים, ומזהיר את העוברים דרך שם ואומר להם -
אף על פי שאתם רואים שתחלתו של זה קוצים, לכו בו ולא בדרך
אחר, שסופו מישור. וכל מי ששומע לו הולך באותו של קוצים
ויגע קימעא ואחר הולך בטוב ובשלום, אבל אותם שאין שומעים
לו, הולכין בדרך שתחלתו מישור ולבסוף קוצים.
"כך אדם העובר עבירה והלך בשרירות לבו, מוצא מעט קורת
רוח ודרך ישר בעוה"ז לפי שנותיו, וכשנפול מת הולך לגהנם
שהוא דרך שכולו קוצים ויגיעה. אבל הטורח ועוסק בתורה
ובמצות, בשביל מעט יגיעה שטורח בעוה"ז, הוא יורש העולם
שכולו מישור ונחת רוח ושמחה".

האדם רואה רק מה שלפניו, ולפעמים נראית לו דרך אחת
יותר טובה, אבל הוא אינו יודע שבהמשך הדרך יש מכשולות. וגם
במצוות ועבירות כך, שלפעמים אדם חושב שהדרך של העבירות

רואה רק מה שלפניו. אבל לא כל מה שנראה לו יותר קל ונוח, זה אכן כך, לכן צריך לשמוע לקול התורה שהיא מלמדת אותנו את הדרכים הטובות, כמבואר במדרש רבה ובילקוט שמעוני (שיר השירים ח'-י) שתלמידי חכמים נמשלו 'כמגדלות', והיינו שהם רואים למרחוק ויודעים לומר לעם ישראל באיזו דרך ללכת, ועם ישראל צריכים לשמוע להם ועי"ז יזכו ללכת בדרך הטובה. (הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א, גיליון 'דברי השירה')

בסוף הדרך, לפני הכניסה לבני ברק היתה עבודה בכביש והיינו בפקק יותר מחצי שעה... אמרתי לנהג: אני לומד מסר מכך לחיים, אנחנו רק אנשים קטנים ואנחנו רואים רק מה שיש באפשרותנו לראות. ראינו לאורך כל הדרך שאין פקק, אבל כל הזמן הדריכו אותך לנסוע במסלול חילופי ולא הבנת את זה כי לא האמנת שהמכשיר 'רואה' מלמעלה במבט רחוק יותר ממך". גם בעבודת השם זה כך. האדם אינו רואה למרחוק, הוא

יהלומים מגדולי ישראל

באותה עת היה במקום ציבור גדול מאוד, והיות ורצינו לאפשר למרן זי"ע להיכנס הוכרחנו לפנות עבורו דרך בתוך ההמון. הדבר גרם לרבי מורת רוח ולאחר כמה רגעים הורה לנו להפסיק...

"יהודים אינם חוצצים!"

נעמדנו להתפלל מרחוק, ולמרות המרחק הגאוגרפי חשנו שאנו ליד הציון, שהרי יהודים אינם חוצצים... "הרבי הוסיף והזכיר בהקשר לזה את הפסוק "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנהו" (תהלים לב), ופירש אותו כמין חומר: "רבים, מכאובים לרשע" - כשיהודים נדחפים סביב אדם, והדחיפות מציקות לו ומכאיבות לו, הרי אלו מכאובים רק לרשע'. אבל, "הבוטח בה' חסד יסובבנהו" - אדם שהינו בדרגה גבוהה, בבחי' "הבוטח בה'", הוא רואה את הרבים הסובבים אותו כמקור החסד - "חסד יסובבנהו", הוא לא רואה אותם כמכאובים אלא חש שהכל סובב אותו בחסד ורחמים. והיו הדברים עבורנו לצו - "יהודים אינם חוצצים", ואין כל צורך לדחוף עבור הכניסה אל הקודש. (ביטאון 'נחלתנו')

מספר הרב אשר טורק שליט"א, שזכה לשמש בימי בחרותו את כ"ק האדמו"ר בעל 'נתיבות שלום' מסלונים זצ"ל: היה זה במוצאי שבת קודש ליל י"א חשוון, יום היארצייט של מרן הס"ק בעל 'יסוד העבודה' מסלונים זי"ע. לאחר סיום ה'טיש' שנערך לרגל ההילולא, נסענו עם כל הציבור להתפלל על קברה של רחל אמנו לרגל יום פטירתה שחל באותו יום. הציבור שהיה שם באותה עת, מטבע הדברים היה גדול מאוד, והיות ורצינו לאפשר למרן זי"ע להיכנס אל פנים הציון, היינו מוכרחים לפנות עבורו מקום בתוך ציבור האנשים. אולם הרבי בעדינותו הראה מורת רוח מכך שאנשים נדחפים כביכול עבורו, ולאחר כמה רגעים הורה לנו להפסיק. ואז הוסיף ואמר לנו: "יהודים אינם חוצצים!". דהיינו, למרות שאנו עומדים מרחוק, ובינינו לבין הציון עומדים יהודים רבים, הם אינם חוצצים, והרי זה כאילו אנו עומדים ממש בצמוד לקבר. וכך

יהלומים מגדולי ישראל

חזרתי ואמרתי לרבינו, שאם אינו מוכן לבוא ללון בביתי הלילה, לכל הפחות אשאר עמו בביתו כדי לסייע לו להישמר מפני המתנכלים לו. אך הוא השיב בתוקף: "אני גוזר עליך ללכת הביתה!"

בעמידה על משמר קדשי ישראל - אין מקום לחששות ופחדים

רבינו מלונדון, נכנס אליו לביתו לבקש שיעזוב את המערכה כדי להציל את חייו, כי הם עלולים להורגו פשוטו כמשמעו. אולם אשת רבינו ע"ה דפקה על השולחן ואמרה להרב רבינו בתקיפות עילאה: "הוא מתכוון בלתי לה' לבדו, לא להתערב!"

שופטים ושוטרים תתן לך

בתקופה בה ניהל רבינו הגר"מ שטרנבוך שליט"א את המערכה נגד הכשרתם של שבט "בני ישראל" מהודו לבוא בקהל, קיבל פעם איומים על חייו, והגה"צ רבי שמואל יוסף רבינוב זצ"ל, שהכיר את

להישמר מפני המזיקין, והשיב לי בתוקף: "אני גוזר עליך ללכת הביתה", ולא רצה שום שמירה נוספת אלא סמך על הקב"ה בלבד שיושיעו וישמור עליו.

פעם נכנס אדם מסוים לרבינו, והתחנן לרבינו שיסכים לאסור איזה עניין אשר דעת רבינו הייתה בו להיתר. הלה ראה שאין דעת רבינו לאסור, והתחיל להלחיץ בתחנונים ובלחצים שונים ואף רמז באיזמים כביכול, שרבינו יצטער אח"כ על שהתיר, ואמר: "אני לא מבקש שום דבר מהרב, רק תאמר מילה אחת - 'אסור'.

רבינו שתק, עד שלבסוף השיב לו בתקיפות ובנחרצות: "בשו"ע כתוב שדיין שמתחרט מפסק הלכה מחמת שמאיימים עליו, אינו דיין. ולכן, עד כדי מסירות נפש אעמוד איתן בדעת תורה וההלכה הצרופה!!"

ובנותן עניין להביא מה שהיה רגיל בפיו של רבינו, דהנה כתיב 'ה' איש מלחמה', והרי שהתואר של הקב"ה הוא איש מלחמה, ואע"פ שהוא מלא רחמים מ"מ הוא קרוי איש מלחמה. וזהו לימוד לדידן, כי אף שנצטוונו לדבוק במידותיו של הקב"ה להיות מלאי רחמים, אבל צריכים אנו להיות "אנשי מלחמה" ולנהל מלחמת ה' ברמה בלא שום פחד. ואדרבה, הקנאות גופא נובעת מתוך מידת הרחמים - להסיר חרון אף ה' מעל עמו ישראל.

(מתוך גליון 'הלכות והנהגות ממרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א')

השיב לה הרב רבינוב שיש כאן סכנה אמיתית לחייו, ואי אפשר לעשות משחק מהחיים, והשיבה לו אשת רבינו בגבורה: "אם יש סכנה לחייו, אני אלווה אותו לכל מקום שיילך, אבל את המערכה הוא לא יעזוב!" ואף שידעה שאין בזה שמירה כל כך, מ"מ הלכה אחריו ללוות אותו כדי לחזקו ולאמצו.

ובזמנו, כשראה הגאון ר' יחזקאל סרנא זצ"ל [שיום ההילולא שלו יחול מחר - ו' באלול] איך רבינו מחרף נפשו לעורר את הציבור כשכולם עמדו מהצד, נתפעל מאוד מכוחו של רבינו ללחום מלחמת ה' ללא חת, ואמר לתלמידיו: "מובטח לכם כי כל זמן שר' משה חי, עוד יישמע קול מחאה", והוסיף: "כל זמן שר' משה חי, הפקר לא יהיה".

סיפר בנו של רבינו רה"י הגרא"ז שליט"א: באחת ממערכות ישראל שניהל רבינו, אשר היתה למורת רוחו והתנגדותו של רב מסוים שהיו לו הרבה אוהדים ואוהבים מעולם הפשע, הגיעה אלי ידיעה ברורה שבלילה עומדים לבוא אנשי עולם התחתון (מאפיה) לביתו כדי לפגוע בו.

מיד נסעתי לבית אבי וביקשתי ממנו שיברח עכשיו ויבוא לישון אצלי בביתי. אולם רבינו לא הסכים ושאלני שאלה אחת: "תגיד לי, אם אני אעזוב את המערכה וכי יהיה מישהו אחר במקומי?" השבתי לו שאין אחר במקומו, ואמר לי, שא"כ אין מה לפחד, כי העולם אינו הפקר והקב"ה ישמור עליו.

שוב אמרתי לו שא"כ לפחות אשאר עמו כל הלילה לסייע לו

יומא דהילולא

האברכים ניגשו לראש הישיבה והציעו להעביר את תפקיד 'אמירת הקדיש' לרבי אהרן יונה, כדי להקל על פרנסתו. הם היו בטוחים כי הוא יסכים לכך בשמחה, אך להפתעתם נתקלו בסירוב

לרגל יומא דהילולא של הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל ראש ישיבת חברון - מחר ו' באלול

והציעו להעביר את המשרה לרבי אהרן יונה, כדי שיהיה לו במה לכלכל את עצמו ולא יזדקק למתנת בשר ודם.

בעוד שכולם היו בטוחים שהגאון רבי יחזקאל יסכים לקבל את ההצעה בשמחה לאלתר, הם הופתעו לשמוע שהוא מתנגד לכך. ראש הישיבה הסביר את סירובו באומרו: "הרי הנדיבים שתורמים מכספם לישיבה, מתכוונים בעצם שלאחר פטירתם אני אומר עליהם את הקדיש, ולא אף אחד אחר. אם כן, אני מעוניין לבטל את העסקה שעשינו בעבר, שאנשים אחרים אמרו את הקדיש, אלא אני עצמי אומר את הקדיש מדי יום ביומו". וכך היה. ראש הישיבה התחיל לומר את הקדיש דרבנן יום אחרי יום. שבוע חולף ועוד שבוע. בני הישיבה היו בטוחים שהעניין הפך

בפתח תקווה התגורר יהודי בשם רבי אהרן יונה פיונטק. ת"ח מופלג היה ובקי בש"ס. כאשר הגיע לגיל מבוגר, קבע את דירתו בירושלים ובא להתפלל בישיבת חברון. אברכי הישיבה ראו שבידו של ר' אהרן יונה אין פרוטה לפרוטה ומצבו דחוק ביותר, ובאו אפוא להנהלת הישיבה בהצעה מקורית:

בישיבת חברון היה נהוג לומר 'קדיש דרבנן' לעילוי נשמת הנדיבים שתרמו מכספם לישיבה. אחד מבעלי הבתים שהתפלל בישיבה, שהיה במקצועו פחה, אמר את הקדיש ואף קיבל על כך משכורת חודשית מהישיבה בסך שתי לירות וחצי. בדיוק באותה תקופה הפחח נפטר, והמשרה לאמירת הקדיש התפנתה. האברכים ניגשו לראש הישיבה, הגאון ר' יחזקאל סרנא זצ"ל,

פקחות רבה היתה נעוצה במעשה זה של ראש ישיבת חברון, שנקט בתחבולה מתוחכמת ביותר, כיצד להעניק לתלמיד חכם ההוא את המשרה של אמירת קדיש בלא שיעלה בדעתו שיש כאן עניין של צדקה, אלא אדרבה, לכבדו ולגדלו, בכך שנותן לו תפקיד מכובד, ולא משרה שגם 'פחח' התאים לה.
(פניני עין חמד, מספר 'עלינו לשבח')

לדבר קבוע. והנה אחרי שלושים ימים מאז שהרב התחיל לומר את הקדיש, ניגש ראש הישיבה ניגש אל האברכים שהציעו לו בהתחלה להעביר את 'המשרה' לר' אהרן יונה, ואמר להם: "אמנם הנדיבים רוצים שראש הישיבה יאמר את הקדיש בעצמו, אבל יש לי פתרון לכך. אני אמנה את ר' אהרן יונה לראש ישיבה לעניין הקדיש"...

פרשת השבוע

לתדהמת השוטרים, הערב ירד ושום רמז להפגנה לא נראה באופק. הם היו בטוחים שמכינים להם איזו 'הפתעה', וכשהבחינו בבחור מהישיבה צועד לתומו, הכניסוהו לניידת והחלו לתחקרו על התוכנית המסוכנת...

מה חיפשו קציני המשטרה בחדרו של הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר ברכפלד?

לשם בחור מהישיבה שהלך לתומו, מיד הוכנס לניידת והחלו לתחקרו על התוכנית המסוכנת שזוממים להם... הלה, כמובן, ביטל חששותיהם באומרו את האמת הפשוטה: "ראשי הישיבה הורו לנו שמכאן ואילך אין הפגנות, אז אין הפגנות!" השוטרים לא האמינו. הם שאלו לגילם של ראשי הישיבה, והתפלאו כיצד חמש מאות צעירים ממושמעים כל כך לשני יהודים קשישים. להוכחת אמינות דבריו, הזמין הבחור את השוטרים לראות במו עיניהם את הפתק התולה בלוח המודעות. הם נענו, והבחור בליווי משטרתי הגיע לישיבה והציג בפני השוטרים את הפתק שבגללו נמנעו כל בני הישיבה לצאת ולהפגין ברחובה של עיר.

קציני ואנשי המשטרה הביעו התפעלותם מהחינוך המופלא והציות המוחלט שנתגלה לעיניהם, עד שביקשו להכיר אישית את ראש הישיבה. עד כדי כך הגיעו הדברים, שלאחר מספר ימים פורסמה תמונה בה נראים קצינים ואנשי משטרה בכירים, מתכנסים בחדרו של רבי אריה פינקל ויושבים בהכנעה לפניו כשהם מטים אוזן כרויה לשיחתו המוסרית על התורה ומעלותיה... (מתוך גיליון ליקוטים וסיפורים נפלאים בעריכת הרב ברוך רובין, הובא בגיליון 'דרישה וחקירה')

"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (יז, יא) לפני למעלה מעשר שנים, סערה ארץ הקודש בשל פריצת גדרי הקדושה בירושלים, וברחבי הערים החרדיות יצאו שלומי אמוני ישראל לזעוק ולהריע כנגד הפירצה. גם חלק מבני ישיבתו של הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל יצאו להפגין בצומת הכניסה למודיעין עילית, והיה זה שלא על דעת רבני הישיבה.

כשבמהלך ההפגנה נעצר בחור, החליטו הרבנים הגאונים רבי נתן צבי פינקל זצ"ל ורבי אריה פינקל זצ"ל להוציא מכתב, שנתלה על לוח המודעות בישיבה, בו מביעים דעתם כי אין מקומם של תלמידי הישיבה בהפגנות כלל! כמובן צייתו כולם, ואף תלמיד לא יצא שוב להפגנה נוספת.

אך המשטרה מצידה חשבה אחרת: הרי בוודאי לאור המעצר של הבחור, תהיה הפגנה גדולה והפרת סדר חריגה מצד תלמידי הישיבה. לכן התפרסה בכוחות גדולים, סוסים ופרשים הובאו בהמוניהם לקדם את פני הרעה, כשהכל ממתנינים בדריכות ומצפים לבאות.

ואולם לתדהמת המשטרה, הערב ירד ושום רמז להפגנה לא נראה. הפתעתם היתה כה רבה עד שחששו שמא מכינים להם איזה "מארב מתוחכם" לא צפוי. מפלס המתח עלה, ומשנזדמן

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

**"אני האחראי על הישיבה, אני אתייצב לפגישה",
אמר הרבי. מקורביו ניסו לשכנעו לבל ייפגש בעצמו
עם הקצין חמום המוח, שכבר הראה את נחת זרועו
במקרים קודמים. אך הרבי היה נחוש בדעתו...**

ליומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל - ה' באלול תשע"ב

שמעון טיקוצקי

מחוגי השעון במשרדי מטה המשטרה בירושלים הצביעו על השעה 1:00 בצהריים. עשרות שוטרים יצאו ובאו בין החדרים והמסדרונות. שני האורחים שנכנסו פנימה לא השתלבו בנוף האנושי שרחש סביבם, אחד מהם היה אברך צעיר שעניו עטויות דוק של קדושה וטהרה, אליו התלווה חסיד נוסף בעל צורה.

היכן הוא חדרו של מר שפיגלשטיין? שאל האחרון את אחד מכחולי המדים שחלפו על פניו. הוא לא היה צריך לנקוב בשמו הפרטי של הקצין המבוקש. "הקצין שפיגלשטיין" היה מוכר היטב לכל שוטר זוט, בעצם, כמעט לכל אזרח במדינה. ולא דווקא בגלל שם משפחתו הנדיר. שפיגלשטיין היה קצין ידוע במדינת ישראל של שנות התש"י של תקופת הצנע, זאת הודות לתפקידו הבכיר כמפקד היחידה הכלכלית המיוחדת שתפקידה היה לאכוף את חוקי הצנע הכלכליים בקרב האזרחים.

'שלטון הצנע' השית מסיים שונים ומשונים על תושבי המדינה, בין היתר נאלץ כל אזרח שביקש להעביר ארצה מטבע זר כלשהו, להעניק אחוזה נכבדים ממנו לידי המדינה. החוק הזה פגע במיוחד במוסדות שהתבססו באופן קבוע על תרומות מתושבי חו"ל, אך מי שסבלו ממנו אנושות היו בעיקר מוסדות החינוך החרדיים, הישיבות, הכוללים ותלמודי התורה. בעוד מוסדות התרבות הכלליים חויבו במס של עשרים אחוז בלבד על כל דולר שנשלח אליהם, מנהלי הישיבות נאלצו לשלם מס כפול ומכופל. בסופו של דבר לאחר תשלום המס נותר בידם פחות ממחצית מערכו של הכסף שנשלח אליהם מחו"ל. לא פלא שרבים ממנהלי הישיבות השתדלו באותם ימים להעביר את הכספים בדרכים לא רשמיות בידי משולחים ושליחים שונים כדי להיפטר מחובת המס הכבד שהוטל עליהם.

שוטרי היחידה הכלכלית שהבחינו כי הישיבות ממשיכות להתקיים כסדרן למרות המיסים הכבדים, קלטו כי מנהלי הישיבות מערימים. מלשינים ובלשים סמויים החלו לבלוש ולרחרר אחר זהותם של מעבירי התרומות מחו"ל. באחד הימים חלפה השמועה המצערת כי מרן הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל ראש ישיבת מיר הובל למעצר בעקבות המחאה אמריקאית שנמצאה ברשותו ללא שדווח עליה. המאורע המחפיר הסעיר את רוחו של הציבור החרדי.

כשהגיעו הדברים לידיעתו של כ"ק מרן אדמו"ר משומרי

אמונים זי"ע, שהיה אז בימי חורפו, נענה והתאונן בסערת נפש: למה לקחו למעצר גאון ישיש שכמותו? היו צריכים לקחת אותי במקומו. לא הייתי מניח להם, הייתי מעמיד אותם על מקומם למען יידעו שאסור לפגוע בעולם התורה.

אלא שלא ארכו הימים וזרועה הארוכה של המשטרה הכלכלית הגיעה גם לישיבת 'שומרי אמונים'.

ביום בהיר הגיעו בלשי היחידה למשרדי הישיבה בשכונת מאה שערים, נקשו על דלת חדרו של מנהל הישיבה באותם ימים, הגאון החסיד רבי דוד מאיר ווייס שליט"א, וביקשו לחקור אותו. מנהל הישיבה נבהל למראה האורחים הלא קרואים, מיהר ועלה טרוף נשימה לחדרו של הרבי הקדוש משומרי אמונים זי"ע וסיפר לו על הצרה הצרורה שהתרגשה על הישיבה. "מה נעשה כעת?" שאל רבי דוד מאיר בדאגה.

"תפנה אותם אלי", השיב לו הרבי ברוגע. "תאמר להם שייכנסו לחדרי".

קבוצת השוטרים נכנסה לחדרו של הרבי והתקבלה אצלו בחמימות רבה. הרבי שוחח עמם בחיבה ובלבביות על ענייני יהדות ואמונה. השוטרים ישבו בהכנעה ויראת כבוד, איש מהם לא העז להעלות על דל שפתיו את העניין לשמו הגיעו הנה. כעבור כמה דקות יצאו מהחדר כלעומת שבאו.

מנהלי הישיבה נשמו קמעא לרווחה, אלא שהצרה טרם הגיעה אל פתרונה. כמה ימים לאחר אותו מעשה נמצאה בתיבת הדואר של הישיבה מעטפה רשמית מטעם משטרת ישראל, בתוכה היה מכתב הזמנה למנהלי הישיבה להתייצב בפני ראש היחידה הכלכלית מר שפיגלשטיין בכבודו ובעצמו לצורך בירור דחוף בענייני הכספים של הישיבה.

איש מבין חברי הנהלת המוסדות לא אזר עוז לצאת ולהיפגש עם הקצין הקשוח ששמו הילך אימים. שוב היה זה הרבי עצמו שביקש להתייצב לפגישה. הוא ראה בכך הזדמנות להשמיע בעוז את דבר עולם התורה בפני הכתובת הנכונה.

"תודיעו להם שאני האחראי על הישיבה, אני אתייצב לפגישה", אמר הרבי למנהלי הישיבה. מקורביו הרבי שדאגו לשלומם החלו לדבר אל לבו לבל ייפגש בעצמו עם הקצין חמום המוח שכבר הראה את נחת זרועו במקרים קודמים. למי שנפל לידי של שפיגלשטיין לא היו סיכויים גדולים. בירושלים של אותם ימים התהלכו סיפורים מחרידים על מעלליו של אותו קצין אימתני.

"ומי מעביר את הכסף? מי הם השלוחים?" הוסיף ושאל הקצין כלאחר יד, בטוח שהתשובה תיפול לידי כפרי בשל כקודמותיה. כעבור רגע התברר לו כי הוא שגה בהערכתו. פניו של הרבי התקשחו באחת. ארשת של תמיהה והשתוממות עלתה עליהם. "מה, אתה דורש ממני להיות מלשין?!" הטיח בו הרבי בקול שקט אך נחרץ. "ראשית, אינני יודע דבר וחצי דבר על זהותם של מעבירי הכספים, הם עושים זאת בעקיפין בלי לחשוף את פרטיהם בפנינו. אבל גם אם הייתי יודע את שמם, לעולם לא הייתי מסגיר אותם לידיך".

עיניו של הקצין ירקו גיצים, אך הוא לא פצה את פיו. הפגישה הקצרה הגיעה לסיומה, הקצין רשם את דבריו של אורחו בפרוטוקול והושיט לו את הנייר לחתימה.

"אינני מוכן לחתום", אמר לו הרבי בתקיפות.

הקצין נדהם למשמע אוזניו, והרבי המשיך והצליף בו במילותיו. "האם ידוע לך על האסיפה הגדולה שהתקיימה רק אתמול - אסיפה בה לקחו חלק מאות רבנים, ובמהלכה הוחלט לצאת ולהפיץ בקרב פילנתרופיים יהודיים ברחבי העולם את העוול העצום שהמדינה גורמת למוסדות התורה החרדיים, כדי שיפסיקו להזרים את תרומותיהם למדינת ישראל? האם אין לכם טיפת בושה?!" קרא הרבי מנהמת לבו. "בקושי חלפו 5 שנים מאז הקמת המדינה וכבר נפתחו 45,000 תיקים פליליים נגד צעירים תלמידי ישיבות...!" הרבי הלם בידו בכוח על השולחן והוסיף: "איך אתה לא מתבייש? בפולין בה נולדת לא העזו לקרוא לאנשי דת מכל סוג שהוא לחקירה במשטרה. ואתם בארץ ישראל מובילים לחקירות ראשי ישיבות ישישים גדולי תורה מפורסמים כאחרוני הפושעים?!"

פניו של הקצין האדימו מכעס ומבושה. "תירגע!" קרא בזעם רב לעבר איש שיחו.

"לא!" השיב לו הרבי. "אני לא אירגע! אדרבה, אתה מוזמן לעצור אותי ברגע זה עכשיו ומיד!" ובאומרו זאת נעץ בו את זוג עיניו הבוערות במבט פולח כליות ולב מבט שזעזע את לבו וקרבו של הקצין הקשוח.

בן רגע שינה הקצין את טעמו. אחרי רגעי שתיקה ארוכים פצה את הקצין את פיו, קולו היה שונה לגמרי. הוא החל להתוודות בפני הרבי כיצד הגיע למצבו הירוד. "אבא שלי", סיפר הקצין, "היה יהודי טוב, חסיד מובהק של אחד מצדיקי פולין. אני לא הלכתי בדרכיו והגעתי לאן שהגעתי..."

בו במקום ביטל את התביעה נגד ישיבת 'שומרי אמונים', לאחר מכן נפרד בידידות והכנעה מהרבי, לא לפני שהבטיח לו לעמוד לימינו ולסייע לו בכל עניין. "אם אתם צריכים עזרה כלשהי, יכולים אתם תמיד לפנות אליי", אמר הקצין. "אפילו בשעה 2:00 בלילה". הרבי שמר בלבו את הבטחתו של הקצין, ולשבחו ייאמר שבמקרה הזה הוא עמד מאחורי מילותיו. מאז ואילך, כל אימת שהגיעה לאוזניו של הרבי ידיעה על התנכלות כלשהי כלפי ראש ישיבה או מנהל מוסד תורני, היה פונה אל הקצין שפיגלשטיין גם

יודעי דבר ידעו לספר על יהודי פיקח וממולח שניהל שנים רבות קודם לכן משפט ממושך מול הנציב העליון על מיל וחצי שנלקח ממנו. בתום משפט מתמשך ניצח היהודי את הנציב והצליח לקבל לידי את הפרוטות שנגזלו ממנו, אבל כשאותו יהודי נפל לידי של שפיגלשטיין לא הועילה לו כל חכמתו. סופו היה רע ומר.

הרבי ידע ושמע הכול, אך למרות זאת לא נסוג מהחלטתו. כעבור כמה ימים נמסר לבית הרבי כי הפגישה המתוכננת נקבעה ליום ראשון בשעה 8:00 בבוקר. לתנאי הזה סרב הרבי בתוקף והורה למסור לאנשי לשכתו של הקצין כי בשעה 8:00 הוא אוחז עדיין באמצע תפילת שחרית ואינו יכול להתייצב, כשהוא מוסיף ואומר למקורביו: "גם אם לאמתו של דבר יכול הייתי להתאים עצמי לשעה זו, עם זאת, כדי להכניע את הקליפה הרני עומד על שלי".

השליח מסר את דבריו של הרבי. לשכת הקצין הסכימה במחווה יוצאת דופן לדחות את הפגישה לשעה 10:00 בבוקר. אך הרבי שלח להשיבם כי גם לכך אינו יכול להיענות, מאחר ותפילתו נמשכת עד קרוב לחצות היום. בסופו של דבר נקבעה הפגישה לשעה 1:00 בצהרים.

ביום המיועד התייצב הרבי לפגישה במשרדי המשטרה, כשאליו נלווה משמשו. וכאן חוזרים אנו לנקודה בה פתחנו את הסיפור.

"מר שפיגלשטיין עסוק כרגע", השיב מזכיר לשכתו לשני היהודים החרדים שלפניו. "הוא נמצא בפגישה חשובה, התכבדו ושבו והמתינו במסדרון".

דבריו של המזכיר לא התקבלו על לבו של הרבי. "אמור לו שאנו מוכנים לשבת ולהמתין כאן חמש דקות לכל היותר, אחרת יהיה עליו לבוא ולשוחח עמי בבית", תוך כדי דיבור שרבט הרבי בפניו את כתובתו והגישה לידי.

הנחישות שנבעה מדבריו של הרבי לא הותירה ספק בלבו של המזכיר. כעבור חמש דקות נקראו השניים לחדרו של הקצין שפיגלשטיין. הרבי התיישב על הכיסא, מולו יושב מפקד המשטרה חסון וגבוה כארז וכולו משדר אטימות ויהירות. "מהיכן חיה ומתקיימת הישיבה שלך?" שאל המפקד בבוטות את אורחו.

"הישיבה שלנו מתקיימת מתרומות שנשלחות מחוץ לארץ", השיב הרבי קצרות.

"ואיך מועבר הכסף לידיכם?" שואל המפקד.

"פשוט מאוד", ענה הרבי. "שלושים אחוז מהתרומות נשלחות מחוץ לארץ דרך הדואר בצורה רשמית, כדי שלא לעורר חשד מיותר. כל היתר מועברים אלינו בידי אנשים טובים ונאמנים כדי שלא ניאלץ להפריש מתוכם אחוזים נכבדים לידי רשויות המדינה..."

הקצין המשופשף הבליע חיוך סמוי בזוויות פיו. הנה נפל לידי רב תמים שהולך לחשוף בפניו את רשת ההברחות החרדיות במלואה.

ומקורבו של כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חוקי חיים' ז"ע משומר
אמונים.

(פורסם ב'המבשר תורני' שופטים תשע"ד)

בשעות לא שעות ומבקש ממנו להתערב בעניין, והוא היה ממנהר
למלא אחר בקשתו של הרבי בצייתנות יוצאת דופן.

מקור: מפי הרב החסיד רבי אברהם מרדכי יוזביץ ז"ל, משמשו

פרשת השבוע

"קיבלתי על עצמי להכשיר גם דגים במלח כמו שמכשירים בשר, ועכשיו אני רוצה לחדול מהמנהג הזה - האם עלי לעשות 'התרת נדרים'?"

השאלה 'החמורה' שנשאל מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל

אמר הרב: 'אילו היתה ידו משגת לסדר פסח כהלכתו, בשר
ודגים וכל מטעמים, כלום היה שואל אם הוא מותר בשתיית חלב?
אלא שוודאי אין ליהודי פרוטה לפרוטה. זה דרכו של רב, שעליו
להבין ללב השואלים ולרדת לסוף דעתם.

הנהגה זו, היה אומר רבינו, נלמד מדברי הכתוב (שמות לה,
ל-לד) "ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל
בן אורי בן חור למטה יהודה. וימלא אותו רוח אלוקים בחכמה
בתבונה ובדעת ובכל מלאכה... ולהורות נתן בלבנו..."
עניין ההוראה מסור לעניין המחשבה שבמוח, ומה עניין להורות
נתן 'בליבו' לכאן? והנה, רואים ששלמה המלך ביקש מהשי"ת
(מלאכים א' ג', ט') "ונתת לעבדך לב שומע לשפוט את עמך
להבין בין טוב לרע". ויש להבין מה יש לזה מקום בלב?

התשובה היא, שכל מורה הוראה ודיין צריך לידע שהוא צריך
לשתף את ליבו ורגשות ליבו לשואלים. מגיעים הרבה פעמים
שואלים המייחלים ל"ווארימקייט" לחמימות, ול'גוט ווארט',
ולמילה טובה, ומגיעים בברכיים כושלות, ועלינו מוטלת החובה
לחזק את ידם הרפה, ולאמץ ברכיהם הכושלות. להפיח רוח חיים
בלב כל אחד מהשואלים, וזהו 'ולהורות נתן בליבו', וזה צריך
להיות דברים שבלב ולא מספיק כשזה מן השפה ולחוץ, וצריך
שיהיה פיו וליבו שווים, ואז זוכים להנעים הדרך שילכו ואת
המעשה אשר יעשון.

לקחת את השאלה ללב

אצל רבינו ה"להורות נתן בלבנו" היה הרבה יותר מאשר
התעניינות ועזרה לשואלים, הוא סבר שעל הרב לקחת כל שאלה
באופן אישי ללב, הנה, סיפר הרה"ג ר' סיני הלברשטאם שליט"א,
ששמע מרב אחד בחו"ל שדיבר עם מרן בטלפון שאלה הלכתית
על אשה או זוג בעניין הלכתית.

בסוף השיחה שאל רבינו את הרב הנ"ל מה שם האשה ואמה,
הרב לא ידע לענות. רבינו ממש גער בו ואמר לו: 'זה רב קהילה?'
כה הרבה זמן אתה מתעסק עם בני הזוג / האשה הזאת ואינך
יודע שצריך להגיד כמה קעפיטלעך תהילים?!!?!

(ולא שבט הלוי בלבד)

שפטים ושטרות תתן לך (דברים טז, יח)

רבינו סיפר פעם לתלמידיו, שלמד הנהגה ממרן הגר"ח
זוננפלד זצוק"ל. היה זה כאשר נכנסה אשה לביתו בערב פסח
ובפיה שאלה של שטות. הגר"ח אפילו לא חיך, אלא ניגש לארון
הספרים בכבוד ראש, נטל ספר עב כרס ועיין בו במשך מספר
רגעים ורק אז השיב. משום שאם היה דוחה אותה בביטול, היתה
האשה נמנעת מלשאל עוד את שאלותיה, והן עלולות להיות
חשובות עד מאד.

פעם באמצע עניית השאלות, התנצל רבינו בפני מי שהביאה
לפניו כביכול "שאלה חמורה". רבינו אמר לה כי הוא חייב לצאת
לכמה דקות כדי לענות לה תשובה, שכן חשש שמא תוך כדי
עניית התשובה, בת שחוק תעלה על שפתי.

ומה היתה ה"שאלה החמורה": האשה נהגה בכל השנים
ל'הכשיר' במלח את הדגים, בכדי להוציא מהם את הדם. ובאה
לשאל אם היא צריכה לעשות 'התרת נדרים', כי ברצונה להפסיק
את ה'הכשרה' אשר קשתה עליה עד מאד... רבינו כדי שלא לפגוע
בה, וכדי שלא לבייש ח"ו אשה יהודיה, ביקש הפסקה קטנה, ורק
לאחר מכן נכנס לענות לה תשובה למעשה...

"עוד לימד אותנו רבינו", אמר תלמידו הגאון רבי שמואל אליעזר
שטרן שליט"א, שלא די רק לענות על שאלה ולפסוק הלכה, "אלא
יש להתעניין גם בשואל, להבין לליבו ואת מה שעומד מאחורי
השאלה שלו". אבינו היה אומר שתלמיד חכם ומורה הוראה נמשל
לחמה. לחמה יש שתי תכונות - היא מאירה וגם מחממת, וכך גם
על מורה הוראה ורב בישראל לנהוג, להיות גם מפיץ תורה אך גם
מחמם את הלבבות של השואלים ומתעניין בהם.

מסופר כי פעם בא עני לאחד מגדולי ישראל בערב פסח, ושאל
האם אפשר לקיים ארבע כוסות על כוסות חלב. נענה הרב: ודאי
אם חולה אתה פטור אתה, אך הנה אתן לך תרומה הגונה שתוכל
לקיים את ליל הסדר כהלכתו, והרב הוציא מכיסו סכום נאה
והעניק ליהודי נדבה הגונה. לאחר שהודה ונפרד היהודי מהרב,
התהה הרבנית באוזני בעלה: מניין לך שאדם זה זקוק לנדבה?
הלא לא בא אליך אלא לברר דבר הלכה.

כתובות דף נז

דרשתו הקצרה של הגה"צ רבי אלה לופיאן זצ"ל באירוסים תלמידו

נותנין לבתולה שנים עשר חודש

הטבילה, ש"הקופץ למקווה, הרי זה מגונה", כי הקפיצה בבת אחת, ללא ישוב הדעת, ללא כוונה להיטהר, וכן גם לעניין התשובה. ולזאת התכוון התנא כשאמר: "מה מקווה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל", כלומר כשם שנכנסים להיטהר במקווה לאט לאט ובנחת, כך, באופן הזה, הקב"ה מטהר את ישראל, אם יעשו תשובה כל חודש אלול לאט לאט ובנחת ולא בקפיצה אחת, אז הקב"ה יטהר אותם בראש השנה וביום הכיפורים.

מסופר על הגאון ר' אליהו לופיאן זצוק"ל זיע"א, שיום הילולתו חל השבוע, כפי שמובא בספרו 'ר' אלה': אחד מבני הישיבה התארס בשעה טובה ומוצלחת. תוך כדי הסעודה השמיעו ראשי הישיבה בזה אחר זה דברי תורה בענייני דיומא 'בת פלוני לפלוני' 'לעולם ישא אדם בת תלמיד חכם', 'ארבעים יום קודם יצירת הוולד' ועוד כהנה וכהנה. עד שנתבקש גם מר' אליהו לופיאן זצוק"ל לשאת את הדרשה.

קם הרב כשכולו חיל ורעדה, אצבעותיו ליפפו את זקנו, מצחו העלה קמטים קמטים, עיניו נתעצמו ונראו כבוכיות. עד שנשמע קולו המרטיט: "מורי ורבותי! עומדים אנו כבר במחצית השניה של חודש תמוז, לאחר תמוז יבוא עלינו לטובה חודש מנחם אב ואחריו, זכרו מורי ורבותי, אחריו ח-ו-ד-ש-א-ל-ו-ל!!

"ועכשיו רבותי, כשאלול אחר כותלנו, א-ל-ו-ל! א-ל-ו-ל!

"מה לנו להרבות בדברים? לשם מה להשמיע דרשות?

"תשובה, מורי ורבותי, תשובה והתעוררות!"...

זו הייתה כל דרשתו בערב זה, יום האירוסין.

(דרשו - הרה"ח ר' אהרן כהן שליט"א)

חודש אלול הוא הזמן המסוגל לתיקון המעשים שעשינו כל השנה. וידוע מה שכתב הרה"ק 'בעל ההפלאה' זי"ע על המשנה (כתובות נז): "נותנין לבתולה שנים עשר חודש", שרמזו לכך שנותנים לאדם את חודש אלול, שהוא מזל בתולה, כדי שיתקן בו את כל שנים עשר החודשים של השנה, שאם מתקנים בני ישראל את מעשיהם בחודש אלול, נחשב להם כאילו היו הצדיקים וטובים כל י"ב החודשים של השנה. ואל יטעה אדם את עצמו ויאמר: 'אין שום הכרח לנצל את ההזדמנות של חודש אלול, ומה לי למהר? הרי סמוך לראש השנה אשוב בתשובה'... לא ולא! שכן תשובה בהולה, הנעשית ללא שום הכנה של חודש אלול, אינה מקובלת! והראיה לכך נביא מהאמרה הבאה:

בספר 'ילקוט הגרשוני' מבאר באופן נפלא את דברי חז"ל (יומא פה): "ואומר מקווה ישראל ה', מה מקווה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל" - על פי המובא בספר 'שער המלך' על הפסוק (בראשית ל"ג, י"ד): "ואני אתנהלה לאיטי לרגל' הם ראשי תיבות 'אלול', ורמז לנו בזאת כך: אתחיל בחודש אלול לשוב בתשובה לאט לאט, לגודל המלאכה אשר לפני, כי בבת אחת לא אוכל לתקן כל מה שפגמתי, ולא אוכל לבנות בפעם אחת כל מה שהרסתי, אלא אני זקוק למשך זמן, כל חודש אלול, כדי לעשות בו הכנות לראש השנה ויום הכיפורים. ולפי דבריו, מי שאינו שם לב להזדמנות שיש לו לתקן את מעשיו בחודש אלול, ובא בפתע פתאום לעשות תשובה בראש השנה וביום הכיפורים ללא שום הכנה, ח"ו אין תקווה שתשובתו תתקבל".

וכעין זה מובא ברמב"ם (פ"א מהלכות מקוואות), לענין

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

אדם שיודע בוודאות שאחד מהאנשים שלפניו גנב ממנו חפץ, ורוצה לחפש אצל כולם - האם הם מחויבים לאפשר לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

אינטרס, ולא האמת היא שמדברת מתוך גרונו. ובדוגמה דלעיל: ייתכן שהשר מפיל את ההאשמה על אותו פלוני, ומספר שהוא זה שהלשין, או שהציע לו מחיר משתלם יותר, ועושה זאת כדי לדחות מעליו את תרעומתו של החוכר הקודם. וכן על זו הדרך בדוגמאות אחרות שעשויות לקרות.

עוד כותב ה'חפץ חיים' כי על אחת כמה וכמה שאסור לחשוד ביהודי סתם כך, ללא בסיס, רק מחמת תחושות והשערות. ועל כך נאמר 'בצדק תשפוט עמיתך'. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים נידון מעניין בקשר לכך - באדם שיודע בוודאות שאחד מהאנשים שלפניו גנב ממנו חפץ, ורוצה לחפש אצל כולם: כתב הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה תנינא סי' קלג אות ח) שמסתבר שמחויבים כולם לתת לו לבדוק אצלם, מדין השבת אבדה, וכדי לסייע להציל עשוק מיד עושקו. ומוסיף, כי העצה שלא יפגעו מכך שחושד בהם היא, שיאמר להם שהחשד הוא רק על אחד מהם, אלא שאותו אחד אינו מוכן להיבדק אלא א"כ כולם נבדקים.

אם לגבי כל רכילות שאדם נכשל בשמיעתה, עומד בפניו נסיון קשה שלא לקבלה, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בשמועה לגבי היזק ממוני שנגרם לו, הניסיון קשה עוד יותר. בסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים ג-ד) עוסק רבנו בדוגמה כזאת, באדם שהיה לו היזק בעסקיו ולא נודעה לו הסיבה לכך. וכגון שחכר 'ארענדע' - בית מזיגה משר, וסילק אותו השר, ואינו יודע אם היה זה כתוצאה מהלשנה וכו', ובא אדם וסיפר לו כי אכן פלוני הלשין עליו בפני השר.

גם במקרה זה עליו להתחזק ולא להאמין לדברים, אלא לחוש בלבד. גם אם הוא שומע שאנשים מטיחים את ההאשמה הזאת בפני 'המלשין', והלה שותק - אין לו להחליט בדעתו מחמת כך שהדבר אמת.

אמנם, למרות שמדובר בניסיון קשה, יש בו צד קל יותר, וכפי שמסביר ה'חפץ חיים', שבעסקי ממון כגון אלו, ייתכן מאוד שאלו העומדים מאחורי הפצת החשדות - עושים זאת מתוך

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

הרואה את חברו ישן עם תפילין - האם צריך להעירו?

נרתיקו, רשאי לישון אפילו שינה ארוכה ועמוקה. ויש אומרים, שהיתר זה הוא רק באופן שיש בנרתיק חלל של טפח על טפח (טפח = 8-10 ס"מ, לשיטות השונות) לפחות. ואם נרתיק התפילין מכותף על הכתף, כפי שרבים נוהגים בימינו, ואין חשש שיפול מעליו במהלך השינה, מותר לישון עמו בכל אופן, לכל הדעות. [סימן מד, סעיף א"ס"ק ד, ז"ה; ביאורים ומוספים דרשו, 9]

בשעה שהתפילין מונחות על הראש ועל הזרוע, אסור מדרבנן לישון אפילו שינה קצרה. והרואה את חברו נרדם עם תפילין למשך יותר מכדי הליוך מאה אמה (72-54 שניות, לשיטות השונות), עליו להעירו. וכמו כן, המחזיק תפילין בידו, אסור בשינה, מחשש שיפלו מידו במהלך השינה. אולם, המחזיק בידו תפילין כשהן בתוך

איזו הלכה מהלכות תפילין אינה קיימת בשעת לימוד ותפילה?

מונחות על ראשו ועל זרועו, כדי שלא יסיח את דעתו מהן. ברם, כתבו ראשונים, וכן דעת האריז"ל, שבשעת תפילה, וכן בשעת לימוד תורה, או אמירת תהילים, וכדומה, אין חובה למשמש בתפילין, משום שדברי הקדושה מביאים לידי יראה, ומונעים את השחוק ואת קלות הראש. [סימן מד, ס"ק ג וביה"ל ד"ה ישן; ביאורים ומוספים דרשו, 3, 4 ו-14]

בשעה שהתפילין מונחות על הראש ועל הזרוע, אסור לאדם להסיח את דעתו מהן, מחשש שיבוא להקל בקדושתן. ויש שכתבו, שטעם האיסור הוא משום שבשעה שדעתו מוסחת מהתפילין אינו מקיים את המצוה. וישנם עיסוקים שונים שאינם נחשבים כהיסח הדעת מהתפילין, אך עם זאת, חייב אדם למשמש בתפילין בכל פעם שנוכח כי הן

האם מותר להיכנס לבית הקברות עם תפילין?

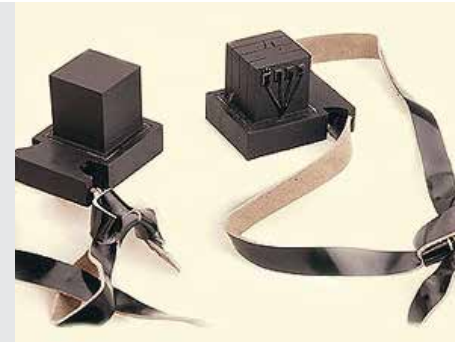
במרחק של יותר מארבע אמות מהקברים. וראוי שלא להיכנס עם תפילין גם לקצה בית הקברות, אף במרחק של יותר מארבע אמות מהקברים; אם מחשש שיתקרב מבלי משים לתוך ארבע אמות מהקברים, ואם משום שיש הסוברים שאסור מן הדין להיכנס עם תפילין לכל שטח בית הקברות. [סימן מה, סעיף א, ס"ק א-ב, וביה"ל ד"ה אסור; ביאורים ומוספים דרשו, 2]

אסור להיכנס עם תפילין לטווח של ארבע אמות (2.31-1.92 מטרים, לשיטות השונות) ממת, או מקבר, מפני שהעושה כן נראה כ'לועג לרש', דהיינו למת שאינו יכול עוד לקיים את מצות תפילין. ויש להקפיד על כך אף בקבר של קטן; ונחלקו הפוסקים, אם יש להקפיד על כך גם בקבר של אשה. וכמו כן, אין לעמוד עם תפילין במרכז בית הקברות, אף

* כתבי יד שכתובים בהם שמות קודש - יש אומרים שמותר להכניסם לבית הכסא כשהם מכוסים בכיסוי אחד בלבד, אך נחלקו הפוסקים אם היתר זה הוא אף כשאין צורך להכניסם. ויש אומרים, שאין להכניסם אלא בכיסוי כפול. וכתבים של דברי תורה שאין בהם שמות הקודש - מותר להכניסם לבית הכסא כשהם מכוסים בכיסוי אחד בלבד.
* 'מבואות המטונפים' - נחלקו אחרונים אם מותר ללכת בהם עם תפילין. ונחלקו פוסקי זמננו לענין רחובות שיש בהם מכולות אשפה, אם הם נחשבים כמבואות המטונפים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה צריך לעשות כשרצועת התפילין מתהפכת?

לראות כיצד הרצועה מונחת, יש למשמה ביד בשעת ההנחה, על מנת לוודא שאינה הפוכה. וכן יש להקפיד שקשרי התפילין לא יתהפכו באופן שצידן הפנימי יהיה כלפי חוץ. ואף בנוגע ליתר חלקי הרצועות - משום נוי המצוה, ראוי להקפיד שהצבע השחור יהיה כלפי חוץ. וגם ברצועה שצידה הפנימי גם הוא שחור - כמצוי בימינו - יש להניח את הצד החלק (המבריק) כלפי חוץ.

את הרצועה בתפילין של יד במקום ההיקף של הראש, ואת הרצועה בתפילין של יד במקום המקיף את הזרוע לקשירת התפילין, יש להניח כשצידן השחור כלפי חוץ. ואם הרצועה במקומות אלו התהפכה - חובה להופכה בחזרה, ואף 'מידת חסידות' היא לצום כדי לכפר על כך, או 'לפדות' את הצום בצדקה. ואם הרצועה היתה הפוכה בשעת הנחת התפילין - נחלקו הפוסקים אם יצא ידי חובתו. ובתפילין של ראש, שלא ניתן

[שו"ע כז, י-יא, ומשנ"ב לח-לט; ביאורים ומוספים דרשו, 47]

הלוח היומי

ה' אלול | רבי אברהם חיים ב"ר אהרן ראטה זצ"ל, האדמו"ר משומר אמונים ובעל חוקי חיים

בשנת ג' אלפים של"ד, 25 שנים לפני חורבן הבית, נתנבא יחזקאל הנביא על חורבן ירושלים: "וגם אני אעשה בחמה, לא תחוס עיני ולא אחמול... וקראו.. ולא אשמע אותם" (יחזקאל ח'-י"א)
בשנת ד' אלפים תת"ס, במהלך מסע הצלב הראשון בארץ ישראל, החיילים הנוצרים סיימו את כיבוש העיר ירושלים לאחר מצור ארוך, וביצעו טבח אכזרי ונורא בתושביה היהודים והמוסלמים של העיר.

יארצייט:

- שע"ג: רבי דוד ב"ר שלמה גאנז זצ"ל, מפראג, בעל צמח דוד, מגן דוד, נחמד ונעים.
- תרנ"ד: רבי משה ב"ר כליפא עידן זצ"ל, מחכמי ג'רבה ובעל תפארת משה.
- תרע"ח: רבי דוד צבי שלמה ב"ר אלעזר מנחם מנדל בידרמן זצ"ל, האדמו"ר מלעלוב.
- תרע"ט: רבי שלמה ב"ר חיים דב שטענצל זצ"ל, ר"י ואב"ד סוסנוביץ, רבה של צ'לדז, ובעל קהלת שלמה ובית שלמה.
- תשע"ב: רבי אברהם חיים ב"ר אהרן ראטה זצ"ל, האדמו"ר משומר אמונים ובעל חוקי חיים.

איחור תשובה מעכב את הגאולה

כתב ה"חפץ חיים": הנה אנו אומרים בכל יום: "יתגדל ויתקדש שמייה רבה וכו' וימליך מלכותיה" ובעוונותינו הרבים אנו בעצמנו על ידי איחור תשובתנו מעכבין את כבודו הגדול מלהתגלות בעולם, כמה יכאב לב האדם ויתבייש מעצמו בזוכרו שעל ידי איחור תשובתו גרם גם הוא צער למעלה, שתהיה השכינה בגלות.

(ליקוטי אמרים להח"ח פרק יב)

נשתדל שלא לדחות את עשיית התשובה לזמן מאוחר יותר אלא נתחיל היום בעשייתה, ובכך לא נגרם במעשינו צער לשכינה

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il